

OAİB
ORTA ANADOLU
İHRACATÇI BİRLİKLERİ

OAİB Dış Ticaret Eğitimleri

**DÖVİZLE YAPILAN
SÖZLEŞMELERDE GENEL KURALLAR,
İSTİSNALAR VE UYGULAMALARI**

R. Bülent DEMİRBAĞ

14 Temmuz 2021

Saat: 14:00

DÖVİZLE YAPILAN SÖZLEŞMELERDE GENEL KURAL, İSTİSNALAR VE UYGULAMALARDAN ÖRNEKLER

R. BÜLENT DEMİRBAĞ

bulentdemirbag.com

14.07.2021

- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın DÖVİZ başlıklı 4'üncü maddesi (g) bendi ve Geçici 8'inci maddesi 12.09.2018 tarihli ve 85 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile 13.09.2018 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte;
 - döviz cinsinden veya
 - dövize endeksli yapılmış veya yapılacak

SÖZLEŞMELERE

belirli istisnalar dışında sınırlandırma getirilmiştir.

1980'LERDEN EYLÜL-2018'E KADAR
DÖVİZLE SÖZLEŞME YAPILMASI KONUSUNDA
bir sınırlama bulunmamakta idi.

SINIRLAMAYA NEDEN GİDİLDİ?

2018 yılında yaşanan kurlardaki hareketlenme nedeniyle

- Dalgalanan döviz kuruna karşı ticaret ve üretim faaliyetlerinin devamlılığını sağlamak,
- Borç alacak ilişkisini dengelemek ve
- Tarafların haklarını korumak amaçlı... bazı tedbirler alındı.

Bunar;

- Döviz geliri olamayanların döviz kredisi kullanmasına sınırlama getirilmesi,
- İhracat bedellerinin belli sürelerde yurda getirilmesi uygulamasına geçilmesi,
- Döviz cinsinden veya dövize endeksli sözleşme yapılmasına kısıtlama getirilmesi.

Kambiyo Mevzuatı

-Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun-

- Döviz cinsinden ve dövize endeksli yapılan sözleşmeler ile ilgili düzenlemeler, Cumhurbaşkanı tarafından çıkarılan KARARLAR, bu kararlara istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan TEBLİĞLER ve söz konusu karar ve tebliğlere istinaden T.C. Merkez Bankası tarafından çıkarılan GENELGELER ile yapılır.
- Tebliğlerin ve genelgelerin dayanağı olan kararlar da Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun'un Cumhurbaşkanı'na verdiği yetkiye istinaden çıkarılıyor.
- Kısaca 1567 Sayılı Kanun, Kambiyo Mevzuatının yasal dayanağını oluşturur.
- Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 1567 Sayılı Kanun'un 3'ncü maddesi ile Kambiyo Mevzuatı düzenlemelerine aykırılık durumunda oluşan “kabahat” fiillerinin yaptırımları düzenlenmiştir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

- 32 Sayılı Karar'ın, 4 üncü maddesinin (g) bendi;

“Türkiye’de yerleşik kişilerin, **Bakanlıkça belirlenen haller**, kendi aralarında menkul ve gayrimenkul alım satım, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinde sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamaz.” hükmünü taşımaktadır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

- 32 Sayılı Karar’a Geçici 8 inci maddesi ile

“Bu Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz gün içinde, söz konusu bentte belirtilen ve daha önce akdedilmiş yürürlükteki sözleşmelerdeki döviz cinsinden kararlaştırılmış bulunan bedeller, Bakanlıkça belirlenen haller dışında; Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenir.” hükmü eklenmiştir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

- 32 Sayılı Karar'ın 4'üncü maddesinin (g) bendinde belirtilen Bakanlığa yetki veren düzenleme, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de 2018 yılında iki önemli değişiklik yapılmıştır.

Bunlar;

- 06.10.2018 tarihinde 2018-32/51 ve
- 16.11.2018 tarihinde 2018-32/52 sayılı Tebliğ ile yapılmıştır.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin yeni tebliğ düzenlemesi ile; Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında yaptıkları/yapacakları sözleşmelerin, başta kapsam ve istisnalar olmak üzere, hangilerini döviz cinsinden veya dövize endeksli düzenleyebilecekleri, hangilerini döviz cinsinden veya dövize endeksli düzenleyemeyecekleri hususları netleştirilmiştir.

TANIMLAR

Sözleşme en az iki kişinin karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamasında bulunmaları ile meydana gelen hukuki işlemdir.

Sözleşme belirli bir hukuki sonucu doğurmaya yönelik karşılıklı ve birbirine uygun irade beyanlarından oluşan bir hukuki muameledir.

Sözleşmeyi yapan taraflar bir hakkı veya hukuki ilişkiyi kurmak, devretmek, değiştirmek veya ortadan kaldırmak amacıyla yaparlar.

Sözleşmeler yazılı yapılabileceği gibi yazısız da yapılabilir.

TANIMLAR

- **İş Sözleşmesi:** Bir tarafın (işçi) bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın (işveren) da ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşmedir. İş sözleşmesini belirginleştiren bağımlılık unsurudur ve işin işverenin yönetim ve gözetimi, diğer bir ifade ile işverenin otoritesi altında yapılması gerektiğini ifade etmektedir.

TANIMLAR

- **Hizmet Sözleşmesi:** Hizmet; teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir. Bu işlemlere ilişkin sözleşmeler “hizmet sözleşmesi” olarak kabul edilmektedir.

TANIMLAR

- **Eser Sözleşmesi:** 6098 Sayılı Borçlar Kanunu'nun 470. maddesinde;

“Eser sözleşmesi, yüklenicinin bir eser meydana getirmeyi, iş sahibinin de bunun karşılığında bir bedel ödemeyi üstlendiği sözleşmedir” şeklinde ifade edilmektedir.

TANIMLAR

- **Döviz Cinsinden Sözleşme** (Bedeli ve Diğer Ödeme Yükümlülükleri Döviz Cinsinden Belirlenen Sözleşme): Sözleşmede yer alan tutarın döviz olarak belirlendiği sözleşmedir.

TANIMLAR

- **Döviz Endeksli Sözleşme** (Bedeli ve Diğer Ödeme Yükümlülükleri Döviz Endeksli Olarak Belirlenen Sözleşme): Sözleşmede yer alan TL tutarının belirli bir döviz cinsine endekslenerek belirlendiği, ödemenin TL veya döviz cinsinden yapılabildiği sözleşmedir.

TANIMLAR

- **Türkiye'de yerleşik kişiler:** Yurtdışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dâhil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişiler
- **Dışarıda yerleşik kişiler:** Türkiye'de yerleşik sayılmayan gerçek ve tüzel kişileri

TANIMLAR

- **Türk vatandaşı:** Türkiye Cumhuriyeti Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan kişiyi
- **Yabancı:** Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi

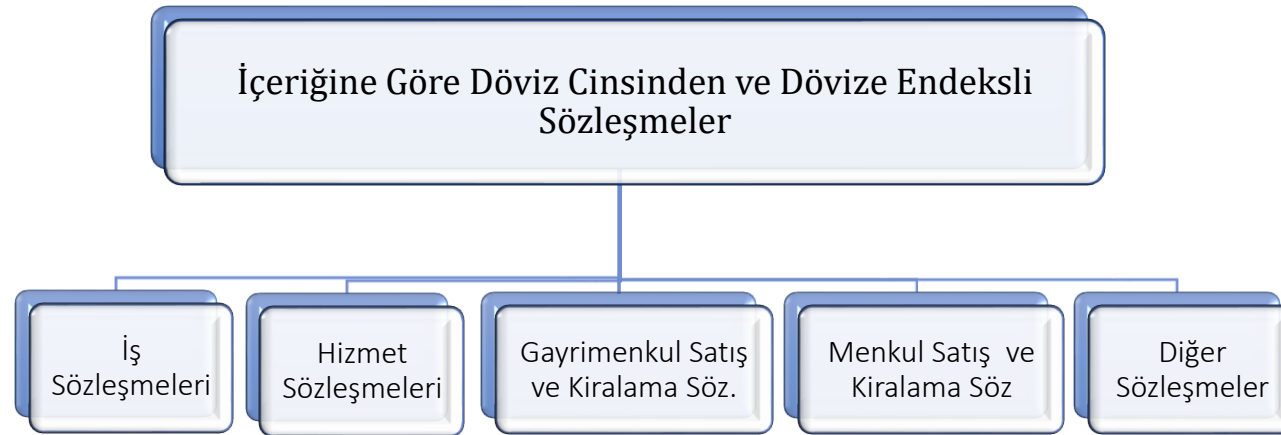
TANIMLAR

- **Menkul kıymetler:** Sermaye ve para piyasalarında işlem gören her türlü Türk ve yabancı menkul kıymetleri, (menkul kıymet yatırım fonu katılma belgesi bu Karar'ın uygulanmasında menkul kıymet olarak mütalaa olunur).

TANIMLAR

- **Satış sözleşmesi:** Satıcının, satılanın zilyetlik ve mülkiyetini alıcıya devretme alıcının ise buna karşılık bir bedel ödeme borcunu üstlendiği sözleşmedir.
- **Gayri Menkul Satış Sözleşmesi:** Taşınmaz malların satışının konu edildiği sözleşmelerdir.
- **Menkul Satış Sözleşmesi:** Taşınmaz satışının dışında kalan malların satışının konu edildiği sözleşmelerdir.

İÇERİĞİNE GÖRE DÖVİZ CİNSİNDEN VE DÖVİZE ENDEKSLİ SÖZLEŞMELER

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

Tebliğ’in 8 inci maddesinde Döviz Cinsinden ve Dövizle Endeksli Sözleşmelerin kapsamı çerçevesi ve istisnaları düzenlenmiştir. İlgili maddede aşağıda yer alan hususlar düzenlenmiştir.

“(1) **Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri**; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil **gayrimenkul satış sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövizle endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

(2) **Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri**; konusu yurt içinde yer alan gayrimenkuller olan, konut ve çatılı iş yeri dâhil **gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini **döviz cinsinden veya dövizle endeksli olarak kararlaştıramazlar.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(3) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin veya bu maddenin on dokuzuncu fıkrasında belirtilen kişilerin alıcı veya kiracı olarak taraf oldukları gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(4) Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli konaklama tesislerinin işletilmesi amacıyla kiralananmasıyla ilgili **gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

(5) **Gümrüksüz satış mağazalarının kiralanmasına ilişkin gayrimenkul kiralama sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değışiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(6) Türkiye’de yerleşik kişiler **kendi aralarında akdedecekleri**; yurt dışında ifa edilecekler ile **gemi adamlarının taraf oldukları dışında kalan iş sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlölüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlaştıramazlar**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(7) Türkiye’de yerleşik kişiler kendi aralarında akdedecekleri; aşağıda belirtilenler dışında kalan danışmanlık, aracılık ve taşımacılık dâhil **hizmet sözleşmelerinde**, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak **kararlaştıramazlar**.

a) Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişilerin taraf oldukları hizmet sözleşmeleri,

b) İhracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,

c) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurtdışında gerçekleştirecekleri faaliyetler kapsamında yapılan hizmet sözleşmeleri,

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; Türkiye’de başlayıp yurtdışında sonlanan, yurtdışında başlayıp Türkiye’de sonlanan veya yurt dışında başlayıp yurtdışında sonlanan hizmet sözleşmeleri.

d) Türkiye’de yerleşik kişilerin Kültür ve Turizm Bakanlığından belgeli konaklama tesislerinde akdedeceği konaklama hizmet sözleşmeleri. (30.01.2021 tarihli RG)

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(8) Türkiye’de yerleşik kişilerin **kendi aralarında akdedecekleri**; **döviz cinsinden maliyet içeren eser sözleşmelerinde**, sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları **mümkündür**.

(9) Türkiye’de yerleşik kişilerin **kendi aralarında akdedecekleri**; **taşıt satış sözleşmeleri dışında kalan menkul satış sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları **mümkündür**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(10) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **taşıt kiralama sözleşmeleri** dışında kalan **menkul kiralama sözleşmelerinde** sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları **mümkündür**.

(11) Türkiye’de yerleşik kişilerin kendi aralarında akdedecekleri; **bilişim teknolojileri** kapsamında yurt dışında üretilen yazılımlara ilişkin satış sözleşmeleri ile yurt dışında üretilen donanım ve yazılımlara ilişkin lisans ve hizmet sözleşmelerinde sözleşme bedelini ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerini döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırmaları **mümkündür**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(12) 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunda tanımlanan **gemilere ilişkin finansal kiralama (leasing) sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

(13) 32 sayılı Kararın 17 ve 17/A maddeleri kapsamında yapılacak **finansal kiralama (leasing)** sözleşmelerine ilişkin bedellerin döviz cinsinden kararlaştırılması **mümkündür.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(14) **Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan Türkiye’de yerleşik kişilerin** taraf olduğu **iş sözleşmelerinde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

(15) On altıncı fıkra hükümleri saklı kalmak kaydıyla, **kamu kurum ve kuruluşlarının veya Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı şirketlerinin taraf olduğu gayrimenkul satış ve gayrimenkul kiralama dışında kalan sözleşmelerde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin

2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan

2018-32/52 sayılı Tebliğ

(16) Kamu kurum ve kuruluşlarının taraf olduğu döviz cinsinden veya dövize endeksli ihaleler, sözleşmeler ve milletlerarası andlaşmaların ifası kapsamında gerçekleştirilecek olan projeler dahilinde; yükleniciler veya görevli şirketlerin ve bunların sözleşme imzaladığı tarafların üçüncü taraflarla akdedeceği veya bahsi geçen projeler çerçevesinde akdedilecek, **gayrimenkul satış sözleşmeleri ve iş sözleşmeleri dışında kalan sözleşmelerde**, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

(17) 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında gerçekleştirilen işlemlere ilişkin olarak yapılan sözleşmelerde sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**. Bu işlemlerle ilgili olarak bankaların taraf olduğu sözleşmelerde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması **mümkündür**.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin

2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan

2018-32/52 sayılı Tebliğ

(18) 32 sayılı Karar hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanuna dayalı olarak yapılan düzenlemeler çerçevesinde sermaye piyasası araçlarının (yabancı sermaye piyasası araçları ve depo sertifikaları ile yabancı yatırım fonu payları da dahil olmak üzere) döviz cinsinden oluşturulması, ihracı, alım satımı ve yapılan işlemlere ilişkin yükümlülüklerin döviz cinsinden kararlaştırılması mümkündür.

(19) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de bulunan; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin veya ortak kontrol ve/veya kontrolüne sahip bulunduğu şirketler ile serbest bölgedeki faaliyetleri kapsamında serbest bölgelerdeki şirketlerin işveren veya hizmet alan olarak taraf olduğu iş ve hizmet sözleşmelerinde, sözleşme bedelinin ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülüklerinin döviz cinsinden veya dövizle endeksli olarak kararlaştırılması mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin

2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan

2018-32/52 sayılı Tebliğ

(20) Türkiye’de yerleşik yolcu, yük veya posta taşıma faaliyetinde bulunan ticari havayolu işletmeleri; hava taşıma araçlarına, motorlarına ve bunların aksam ve parçalarına yönelik teknik bakım hizmeti veren şirketler; sivil havacılık mevzuatı kapsamında havalimanlarında yer hizmetleri yapmak üzere çalışma ruhsatı alan veya yetkilendirilen kamu ya da özel hukuk tüzel kişiliği statüsündeki kuruluşlar ile söz konusu kuruluşların kurdukları işletme ve şirketler ile doğrudan veya dolaylı olarak sermayelerinde en az yüzde elli hisse oranına sahip olduğu ortaklıkların **Türkiye’de yerleşik kişilerle** döviz cinsinden veya dövize endeksli bedeller içeren **gayrimenkul satış, gayrimenkul kiralama ve iş sözleşmeleri** haricindeki sözleşmeleri akdetmeleri **mümkündür.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin

2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan

2018-32/52 sayılı Tebliğ

(21) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılamayan **sözleşmeler kapsamında düzenlenecek kıymetli evraklarda yer alan bedellerin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak belirlenmesi mümkün değildir.** Ancak, 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş ve dolaşıma girmiş bulunan bu kapsamdaki kıymetli evraklar anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(22) Uluslararası piyasalarda fiyatı döviz cinsinden belirlenen kıymetli madenlere ve/veya emtiaya endekslenen ve/veya dolaylı olarak dövize endekslenen sözleşmeler, 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında **dövize endeksli sözleşme olarak değerlendirilir.** Ancak, taşımacılık faaliyetlerine ilişkin hizmet sözleşmelerinde akaryakıt fiyatlarına endeksleme yapılması mümkündür.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(23) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışındaki; şube, temsilcilik, ofis, irtibat bürosu, işlettiği veya yönettiği fonlar, doğrudan veya dolaylı olarak yüzde elli ve üzerinde pay sahipliklerinin bulunduğu şirketler 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (g) bendi uygulaması kapsamında Türkiye'de yerleşik olarak değerlendirilir. Ancak, sözleşmenin yurt dışında ifa edilmesi durumunda bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(24) Bu madde uyarınca akdedilecek sözleşmelerde istisna kapsamına alınan, ancak 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan sözleşmeler de anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(25) 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan, taşıt kiralama ve yolcu taşıma amaçlı ticari taşıt satış sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(26) 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilmiş bulunan, menkul ve gayrimenkullere ilişkin finansal kiralama sözleşmeleri anılan geçici madde hükmünden istisnadır.

(27) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri **döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedellerin** 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında **Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenmesi zorunludur.**

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değişiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

(28) Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğer ödeme yükümlülükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde yer alan bedeller 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesi kapsamında Türk parası olarak taraflarca yeniden belirlenirken mutabakata varılamazsa; akdedilen sözleşmelerde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller, söz konusu bedellerin 2/1/2018 tarihinde belirlenen gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru kullanılarak hesaplanan Türk parası cinsinden karşılığının 2/1/2018 tarihinden bedellerin yeniden belirlendiği tarihe kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması suretiyle belirlenir.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin

2008-32/34 Sayılı Tebliğ'de değişiklik yapan

2018-32/52 sayılı Tebliğ

- 32 sayılı Kararın Geçici 8 inci maddesinin yürürlüğe girdiği tarihten önce akdedilen konut ve çatılı iş yeri kira sözleşmelerinde döviz veya dövize endeksli olarak belirlenen bedeller bu fıkranın ilk paragrafına göre **iki yıllık süre için Türk parası olarak belirlenir**. Ancak, Türk parası olarak belirlemenin yapıldığı kira yılının sonundan itibaren bir yıl geçerli olmak üzere; anılan paragraf uyarınca Türk parası olarak belirlenen kira bedeli, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, belirleme tarihinden belirlemenin yapıldığı kira yılının sonuna kadar Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir. Bir sonraki kira yılı Türk parası cinsinden kira bedeli ise, taraflarca belirlenirken mutabakata varılamazsa, önceki kira yılında geçerli olan kira bedelinin Türkiye İstatistik Kurumunun belirlediği tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak artırılması yoluyla belirlenir ve belirlenen Türk parası cinsinden kira bedeli bu fıkarda belirtilen iki yıllık sürenin sonuna kadar geçerli olur.

TPKKH 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğ’de değışiklik yapan 2018-32/52 sayılı Tebliğ

- Bu madde uyarınca sözleşme bedeli ve bu sözleşmelerden kaynaklanan diğerk ödeme yükümlölükleri döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak kararlaştırılması mümkün olmayan sözleşmelerde tahsili yapılmış veya gecikmiş alacaklar ile gayrimenkul kira sözleşmeleri kapsamında verilen depozitolar ve sözleşmelerin ifası kapsamında dolaşıma girmiş kıymetli evraklar için **bu fıkra hükmü uygulanmaz.”**

ÖRNEKLER

TEŞEKKÜR EDERİM.

R. Bülent DEMİRBAĞ

bulentdemirbag.com

demirbagbulent@gmail.com